

Gazeta Grudziądzka

W Imię Boże!

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Wydanie II

Za Wiarę i Ojczyznę!

„Gazeta Grudziądzka” wychodzi 3 razy tygodniowo w 3 wydaniach: I (Pomorze), II (Wojew. centralne, kresy wach., Małopolska i zagranica) III (Wielkopolska i Śląsk), wraz z bezpłatnymi dodatkami „Gospodarz i Osadnik”, „Robotnik”, „Dobra Gospodyni”, „Śmiech”, „Przyjaciel Młodzieży”, „Gość Świąteczny” i inne dodatki. — Przedpłata wynosi kwartalnie wraz z odnoszeniem do domu 3,89 zł., miesięcz. 1,30 zł. w Wolnem Mieście Gdańsku 2,50 guldenów zagranicę wraz z kosztami przesyłki: we Francji 20 franków, w Belgji 36 franków belg., w Holandji 2,50 guldenów hol., w Niemczech 400 RMk., w Szwajcarii 5 fr. szw., w Czechosłowacji 38 koron czesk., w Austrii 8 szylingów w Danji 6 koron duńskich w Szwecji 5 koron szwedzkich, we Włoszech 20 lirów włoskich, w Ameryce i Kanadzie 1 dolar, w innych krajach równowartość 1 dolara ameryk. — Ogłoszenia drobne za słowo 20 groszy, słowa tłustym drukiem podwójnie najmniej 2 zł., tylko za gotówkę zgóry.

Na sobotę, 22-go grudnia 1934 r.

Przeciwko szaremu człowiekowi

Przemówienie senatora Jana Woźnickiego

na posiedzeniu Komisji Konstytucyjnej Senatu w dniu 13 grudnia 1934

W dyskusji nad projektem konstytucyjnym klubu B.B., po referacie senatora Koskowskiego pierwszy zabrał głos nasz senator Woźnicki i w półtoragodzinnym przemówieniu poddał gruntownej krytyce cały projekt, dając jednocześnie wyraz poglądom szerokiej mas ludowych na to, jak powinna wyglądać Konstytucja Państwa Polskiego, ażeby tak Państwo jak i szerokie masy jego ludności miały z tego jaknajwięcej pożytku.

Na samym początku senator Woźnicki oświadczył, że Klub Lud. jest za odrzuceniem w całości projektu B. B.

PAŃSTWO MUSI SIĘ OPIERAĆ NA LUDZIE.

Referent projektu nakreślił historię kształtowania się prawa konstytucyjnego w Polsce odródnionej i rozpoczął ją od maja 1926 r. Jesteśmy zdania — mówił sen. Woźnicki — że historia ta jest dawniejsza, bo jeszcze w końcu XVIII wieku, kiedy Państwu Polskiemu zagroziła utrata niepodległości, najlepsi ludzie w państwie pragnęli je ratować przez oparcie ustroju państwowego na szerszych niż dotąd fundamentach — i oprócz to państwo nie na sile jednej warstwy, a na tych wartościach, które drzemały w głębi duszy ludu, przede wszystkim ludu związanego z ziemią.

Ci, którzy w latach niewoli podejmowali walkę o niepodległość również usiłowali opierać się na masach ludu włościańskiego i robotniczego i jednocześnie mówili temu ludowi, że zabory są „domem niewoli”, a przyszła Polska będzie dla nich „domem wolności”.

I znajdowali posłuch wśród tych warstw ludowych wówczas, gdy warstwy wyższe, uprzywilejowane, starały się godzić społeczeństwo polskie z zaborcami, a ich przedstawiciele piastowali u zaborców urzędy dworskie, obdarzeni byli honorami i tytułami i jeżeli byli na widowni życia publicznego, to właśnie w państwach zaborczych a nie w Polsce, dążącej do niepodległości.

Gdy zaś Polska odradzała się, przedstawiciele tych warstw pochowali się w mysie dziury i po 1918 roku przez lat kilka nie było słyhać o książętach, hrabiach, szambelanach, łowczych itp. Uważali że bezpieczniej jest siedzieć cicho, bo od Wschodu szła rewelucja, a i na Zachodzie też lepiej nie było. Pierwszy rząd polski, który wówczas powstał w Lublinie, a następnie w większości swojej przeniósł się do Warszawy, składał się z przedstawicieli chłopów, robotników i inteligencji

pracującej. Kwestja przyszłego ustroju Państwa stała się odrazu aktualną i wówczas to przyrzeczono oparcie ustroju Polski Niepodległej na zasadach demokratycznych i liberalnych.

POWRÓT DO MONARCHIZMU I NIEWOLNICTWA.

Obecnie p. senator Rostworowski pojęcia te nazywa przeżytkami, twierdzi i w nas wszystkich chce wmówić, że projekt konstytucji klubu B.B. jest wyrazem dążenia do nowych, bardziej nowoczesnych form ustroju państwowego.

Na mnie robi to wrażenie — mówi sen. Woźnicki — jakby ktoś ze stepów azjatyckich jechał na Zachód w poszukiwaniu coraz doskonalszych form kultury i cywilizacji. Jadąc na zachód przejeżdża przez Rosję, Polskę, Niemcy, Francję, Amerykę i wciąż szuka coraz to wyższych form kultury. I tak, objeżdżając świat dokoła i nie zatrzymując się nigdzie, znajduje się spowrotem w głębokiej Azji wśród dzikich Kirgizów i wydaje mu się, że ich życie

i bytowanie — to jest właśnie ta najwyższa forma, której z takim trudem poszukiwał. A jest to przecież zacofanie i ciemnota.

Nie wmówicie w nas, panowie, że wasz projekt jest czemś nowym, bo jest to nie więcej, jak powrót do starego ustroju monarchistycznego, despotycznego.

KLUB LUDOWY A KONSTYTUCJA

W dalszym ciągu sen. Woźnicki polemizował z twierdzeniem referenta, jakoby tylko Blok Bezpartyjny pracował nad projektem konstytucji i dyskutował zagadnienia konstytucyjne. Interesowali się tą sprawą i inni. I w Klubie Ludowym omawiano kolejne a coraz to inne projekty klubu B. B., aż to się wreszcie sprzykrzyło.

Ze swej strony Klub Ludowy miał zawsze wyraźne w tej sprawie stanowisko: nie będąc przeciwnym tym zmianom konstytucji, których potrzebę życie udowodniło, wypowiedział się Klub Ludowy jedynie przeciwko takim projektom, które zdążyły do po-

zbawienia szerokiej mas ludowych tych praw bywatelskich, jakie, chociażby, jak dotąd teoretycznie, zostały mu jednak przyznane przez Państwo Polskie.

STARA I NOWA KONSTYTUCJA.

Konstytucja dotychczas obowiązująca posiada pewne zasadnicze przyrzeczenia dane ludowi. Nie wszystkie dotychczas wprowadzono w życie, zabrakło ustaw lub dobrej woli. Ale zasada była utrzymana, była litera prawa, była nadzieja, że wprowadzenie tego prawa w życie musi kiedyś nastąpić. A teraz to wszystko przekreśliła się!

Konstytucji marcowej nie uważamy za doskonałą, w dniu jej uchwalenia protestowałem przeciwko niektórym jej postanowieniom na uroczystym posiedzeniu Sejmu Ustawodawczego.

Konstytucja stała się prawem. Uważaliśmy, że wszyscy w Polsce obowiązani są jej się podporządkować, a w drodze legalnej dążyć do zmiany tych jej postanowień, któreby się złemi okazały. Nie możemy jednak powiedzieć, aby dotychczasowa konstytucja była zła w 100 proc. — nie godził się tylko i nie godzimy obecnie z niektórymi jej postanowieniami.

W przedłożonym obecnie projekcie odrzuca się wszystkie uroczyste przyrzeczenia, które Państwo Polskie po odzyskaniu niepodległości dało tak zwanemu obecnie „szaremu obywatelowi”. Nawet słowa „Rzeczpospolita Polska” są wstydliwie ukryte i zastąpione nowym pojęciem „Państwo Polskie” choć nie było powodu wstydz się dawnej nazwy.

WSZYSTKIE PRAWA DLA „ELITY”.

Mówca skrytykował w dalszym ciągu szczegółowo cały wstęp projektu konstytucyjnego, kładąc największy nacisk na to, że w projekcie tym 33 milionom obywateli Państwa ich prawa się odbiera, obdarza się nimi jednego człowieka, Prezydenta Rzeczypospolitej, którym przecież niewiedomo kto będzie.

Zwraca też uwagę na przepis, że troska o dobro Państwa jest obowiązkiem Prezydenta. W ten sposób mógłby ktoś powiedzieć: „niechże więc o losy państwa dba wyłącznie ten, czym to jest konstytucyjnym obowiązkiem”. Czy byłoby to pożyteczne dla państwa, gdyby tak powiedziały (lub pomyślały) liczne rzesze obywateli?

(Dokończenie na str. 3-iej).

Spieszą się z Konstytucją

Czy senacja chce powtórzyć 26 stycznia?

Na czwartek, dnia 20 bm. zwołane zostało posiedzenie senackiej komisji konstytucyjnej. Na porządku dziennym postawiono dyskusję szczegółową nad projektem ustawy konstytucyjnej.

Fakt ten wzbudził zdumienie w kołach parlamentarnych, ponieważ jak wiadomo, komisja konstytucyjna zakończyła w zeszłym tygodniu swoje prace uchwaleniem wniosku, zapowiadającego zmiany w projekcie, uchwalonym przez większość rządową Sejmu. Wniosek ten miał być rozpatrywany na czwartkowym plenarnym posiedzeniu Senatu i dopiero po uchwaleniu zapowiedzi zmian komisja mogłaby się zająć dalszą dy-

skusją szczegółową. Trudno więc dojść przyczyny tego pospiechu.

Wobec jednak sposobu uchwalenia konstytucji w Sejmie dnia 26 stycznia br., niektórzy wyrażają przypuszczenie, że kto wie, czy nie ma tu chęci powtórzenia przez pp. senatorów Targowskiego i Rostworowskiego metod, zastosowanych przez pp. Sławka i C. r. a. Jak wówczas tezw konstytucyjne zamieniły się nagle w ustawę, tak i teraz wniosek o zapowiedzeniu zmian mógłby się z inicjatywy B.B. przekształcić w uchwałę, wprowadzającą te zmiany i zamkniętą pracą Senatu nad konstytucją.

29 nowych wyroków śmierci w Kijowie

Kolegium wojskowe najwyższego trybunału w Sowieciech, prowadzące obecnie śledztwo w Kijowie przeciw 37 kontrrewolucjonistom stwierdziło, że prawie wszyscy aresztowani przekroczyli granicę Ukrainy idąc z Polski i Rumunii i przygotowywali w Rosji zamachy na wybitnych działaczy komunistycznych.

Przy aresztowanych znaleziono wiele broni, m. in. rewolwery i bomby.

Z ogólnej liczby aresztowanych, 29 zasądzono na śmierć przez rozstrzelanie, przyczem wyrok został już wykonany. Akta pozostałych dziewięciu oddano do ściślejszych dochodzeń.

